

Historie

rybářských vlasců (1)

Ztráta velké ryby je pro rybáře zdrcujícím neštěstím, které ho může poznamenat i na celý život. Dodnes si pamatuji na prvního **velkého kapra**, který mi jako malému klukovi zabral na rousnici po letní bouři. S laminátovým prutem a navijákem Reex jsem bojoval ze všech sil, kapr měl však navrch a zvítězil.

text: Zdeněk Hofman foto: autor, Lenka Hofmanová, Ivo Novák

CHyběl mi dostatek zkušeností a přitáhl jsem ho ke břehu moc rychle. Chtěl jsem, aby byl co nejdřív můj. Velký lysec se však překulil na hladině, cívka navijáku se zadrhla a vlasce pětadvacítky nápor nevydržel. Prasknul a ryba upláchla. Na břehu zůstal zoufalý desetiletý rybář. Smutnější začátek prázdnin jsem si nedovedl představit ani v nejstrašidelnějším snu. Bylo to horší než dvojka z mravů.

Život na vlásku

Znamé rčení lze velmi jednoduše převést i do života rybářského. Když někomu doslova visel život na vlásku, znamenalo to, že hodně riskoval nebo byl v ohrožení života a vlas ho zachránil. Stejně tak i při chytání ryb je pevný vlas velmi důležitý a často rozhodne o vítězi a poraženém. Moderní vlasce jsou odolné, pevné a přitom velmi tenké. Nevyžadují žádnou údržbu, což považujeme za samozřejmost. V minulosti tomu však bylo právě naopak. Samotná příprava a následná údržba po skončení lovu trvala někdy mnohem déle, než rybolov samotný. Pojďme to ale vzít hezky popořádku.

Začátky sportovního rybářství

Lidé chytají ryby od nepaměti. Zprvu výhradně pro obživu všemi možnými způsoby, zejména do sítí, vrší a čeře-

nů. Velmi populární bylo i líčení šňůr na dravé ryby, kdy se ryba, která zhltila nástrahu, chytla prakticky sama. Zásadní zlom nastal na našem území v roce 1883, kdy vyšel zákon opatření k/ke zvelebení rybářství, který začal platit v roce 1885. Od té doby už nebylo možné chytat ryby bez rybářského lístku a byl tak položen základ rybářského sportu. V tu dobu už vznikaly první rybářské kluby, které začaly na rybářských revírech nejen chytat, ale i hospodařit. Lovící musel dodržovat Rybářský řád, míry ryb i doby hájení. První udice byly velmi jednoduché. Nejčastěji se chytalo s jasanovým nebo vrbovým proutkem na bič bez navijáku. Místo vlasců se používaly tři nebo čtyři spletené koňské žíně s jednou pevnou na konci. Zprvu byl každý rybář i výrobcem svého náčiní a kupoval se jen háček. Chytání bylo výsadou hlavně mužů v důchodovém věku, přibývalo však mladších nadšenců a zdokonalovala se i rybářská výbava. V obchodech se začalo objevovat náčiní ze zahraničí, převážně z Anglie. Moderní pruty a navijáky byly drahé a sportovní rybolov provozovali pouze majetnější občané. Po první světové válce vstoupilo na trh mnoho tuzemských výrobců, kteří vyráběli zboží stejné kvality za přijatelnou cenu. Popularita rybářského sportu začala velmi rychle stoupat.

Spletené koňské žíně nahradily šňůry z přírodních materiálů

Nejčastěji se používaly šňůry konopné, lněné nebo hedvábné. Byly to vlastně takové tenké provázky. V roce 1902 vzbudil pozornost široké veřejnosti úlovek pana Šimánka, člena Prvního rybářského klubu v Praze. V Praze u Stárkových mlýnů na Vltavě chytil na udici a čtyřžíňový vlasce kapra o hmotnosti 14,5 kg. Obra ulovil z loďky, což mu zdolávání velmi usnadnilo. Pokud zabral takový macek někomu na břehu, většinou šňůru „uprásknul“ Jedinou možností bylo hodit bič bez navijáku do vody a počkat, až se ryba utáhá. Bambusový prut plaval na hladině a rybář si zatím sehnal loďku nebo si pro úlovek jednoduše doplavál. Zprvu byly ryby všude, jakmile však začalo rybářů přibývat, začaly se ryby od břehu vzdalovat a úspěšný byl ten, kdo nahodil nejdál. Proto se už koncem devatenáctého století začaly objevovat jednoduché navijáky, které byly i výborným pomocníkem během souboje a rybář nemusel pro velkou rybu skákat do vody. Tlusté šňůry byly pod vodou velmi nápadné a vlhko jim paradoxně škodilo. Dnes si jen málokdo dovede představit, jak náročná bývala rybařina před sto lety. Konopné i bavlněné šňůry byly příliš objemné, hrubé a málo pevné. Šňůry se různě impregnovaly a mazaly tukem, protože největším